

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 1244. Adres drukarni: Mostowa 1. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedzielę od 12—1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie, z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA: miesięczna 4 zł., z odnośnieniem i przesyłką pocztową 4 gr. 50, za granicę 6 zł.

OGŁOSZENIA: za wiersz milim. przed tekstem 6 łam 35 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 10 łam. 10 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej, zagranicę o 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe, skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca o 25 proc. drożej. Administracja nie bierze odpowiedzialności za terminowe umieszczenie ogłoszeń. Konto czekowe w P. K. O. № 80187.

DO Nr. DZISIEJSZEGO ZAŁĄCZAMY NASZ BEZPŁATNY DODATEK NIEDZIELNY p.t. „ŻYCIE” Nr. 4

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci

Dr. ERAZMA BANCERA

odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele św. Jakóba we wtorek 28 stycznia o godz. 8 rano. O czym zawiadamiają w głębokim smutku
Matka, Siostry i Bracia.

s. p. LEON KOZŁOWSKI

zmarł w Bogu, dnia 25 b. m. w wieku lat 19. Pogrzeb dziś na cment. Bernardyńskim o godz. 3 i pół. Nabożeństwo żałobne w koś. Bernardyńskim we wtorek o g. 6 i pół rano.
Stroskany Ojciec.

Tą drogą składam najserdeczniejsze podziękowanie Panu Profesorowi JAKOWICKIEMU, Panu Doktorowi JAZWIŃSKIEMU za dokonanie poważnej operacji i uratowanie życia mojej żonie i dziecku, oraz całemu Personalowi Kliniki U. S. B. za troskliwą opiekę.
Wacław Andrukowicz.

II Ogólnopolska Wystawa FOTOGRAFIKI

otwarta codziennie od 3—7 godz. wiecz. w dniu świątecznym od 12—7 wiecz. w salach Gimn. J. Lelewela (ul. A. Mickiewicza 38). 58 D

OD ADMINISTRACJI

czas odnowić prenumeratę na miesiąc L U T Y.

Popierajcie Polską Macierz Szkolną.

ROCZNE ŻEŃSKIE KURSA STENOGRAFIJ

otwarte zostaną od dn. 11 lutego b. r. przy Liceum Handlowym S. PIETRASZKIEWICZOWY W WILNIE.

Nauka na każdym kursie trwa 5 miesięcy, po 2 godziny 3 razy tygodniowo, od godz. 6—8ej wiecz.

Warunki przyjęcia: ukończenie 6 klas szkoły średniej. Abiturjentki szkół, gdzie stenografia jest wykładana, mogą być przyjęte na kurs II.

Opłata wynosi 15 zł. miesięcznie. Po ukończeniu i złożeniu egzaminów wydawane będą świadectwa. Zapisy przyjmuje kancelaria Liceum Handlowego codziennie od godz. 10ej—2ej (ul. Żeligowskiego 1—2). 51—51

Sprawa paszportów zagranicznych.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. Na sobotnim posiedzeniu komisji budżetowej, wiceminister p. Grodyński oświadczył, że niedługo ukaże się rozporządzenie, zniżające opłatę za normalny paszport z 250 zł. na 100 zł., za wielokrotny paszport z 750 na 250, na paszport ulgowy w celach przemysłowych i handlowych na 25 zł., na wielokrotny handlowy na 150 zł., za ulgowy na kształcenie się, poratowania zdrowia lub udział w zjazdach na 20 zł., wielokrotny ulgowy na 100 zł. Emigracyjne paszporty pozostaną nadal bezpłatne. Pozatem zniesione będą wszelkie dodatkowe opłaty, oprócz stemplowego za blankiety. Przewidziane są również inne uproszczenia.

SEJM.

Rewelacyjna mowa posła Rybarskiego.

Skreślenie funduszu dyspozycyjnego Min. Spr. Zagr. — Narady między premierem Bartlem, min. Piłsudskim i min. Zaleskim.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. Sobota była dniem bardzo intensywnym. W komisji konstytucyjnej rozpatrywano, po referacie posła prof. Komarnickiego, wniosek Kl. Narodowego, w sprawie zmiany art. 25 Konstytucji.

Wniosek odesłano do merytorycznego zbadania do podkomisji. Stało się to na wniosek Centrolewu uzgodniony z życzeniem rządu.

W komisji budżetowej uchwalono nowych 15 milionów zł. dla bezrobotnych.

Zywsza dyskusja wywiązała się przy budżecie min. spr. zagr., gdzie, zgodnie z wnioskiem posła Kordeckiego, skreślono 3 miliony zł. z funduszu dyspozycyjnego, oraz 1 milion zł. z funduszu propagandowego. Natomiast udzielono 1 milion zł. na fundusz reprezentacyjny.

Należy pamiętać, że p. min. Zaleski postanowił co do funduszu dyspozycyjnego kwestię zaufania.

W toku dalszych obrad aprobowano zarządzenie rządu w sprawie obniżenia opłat za paszporty zagraniczne.

Wreszcie komisja omawiała politykę Banku Gospodarstwa Krajowego, a pos. prof. Rybarski podał rewelacyjne cyfry:

Dn. 28.11.1929 r. Federacja b. obrońców ojczyzny była winna Bankowi 40.000 zł., Wojciech Spiczynski — 35.000 zł., „Gazeta Zachodnia” — 10.000 zł.

Zaległości za r. 1928 Zarząd Główny Zw. Ziemian — 44.000 zł., Wojciech Spiczynski — 19.620 zł.

W 1928 r. wydano z czystego zysku banku 450.000 zł., a w 1929 roku — 1.345.000 zł.

W 1928 r. otrzymały po 6.000 zł. teatry Polski i Praski, teatr w Poznaniu — 2.000 zł., Federacja — 5.000 zł., regionalny komitet wojewódzki — 3.000 zł., Zw. Pracy Obyw. Kobiet — 8.600 zł., Generalny Sekretariat Ligi Mocarstwowej Rozwoju Polski — 2.000 zł., pisma sanacyjne: „Droga” — 5.000 zł., „Ziemia Radomska” — gdzie kandydował prezes banku — 2.000 zł., „Przegląd Wołyński” — 1.500 zł., „Ziemia Lubelska” — 1.000 zł., „Życie Nowogródzkie” — 2.000 zł., „Opinia” w Kielcach — 2.000 zł.

W r. 1929 Federacja otrzymała 165.000 zł., Zw. Strzelecki — 10.000 zł., Zw. Legionistów — 5.000 zł., „Przegląd Wołyński” — 2.000 zł., Liga Mocarstwowej Rozwoju Polski — 2.500 zł., T-wo Popierania Wiedzy Regionalnej — 105.000 zł., Instytut Szerzenia Praktycz. Wiedzy Przemysłowej — 125.000 zł., Instytut Szerzenia Praktycz. Wiedzy Roln. — 75.000 zł., Centr. Zw. Kółek Roln. — 2.000 zł., Stow. „Dom Ludowy” — 25.000 zł., Robotn. Org. „Samopomoc” — 5.000 zł.

Fundusz dyspozycyjny prezesa Góreckiego, który w r. 1928 wynosił 50.000 zł., podniesiony został do 150.000 zł.

Na propagandę i ogłoszenia w gazetach wydano 200.000 zł.

Rewelacje pos. Rybarskiego wywarły ogromne wrażenie.

Po skreśleniu dyspozycyjnego funduszu p. min. Zaleski udał się do p. premiera Bartla i konferował z nim godzinę.

Następnie przybył do prezydium Rady Ministrów p. min. Piłsudski i odbyła się godzinna konferencja min. Piłsudskiego, premiera Bartla i min. Zaleskiego, a wreszcie godzinna narada między p. Bartlem i p. Piłsudskim.

KOMISJA BUDŻETOWA

Budżet Ministerjum Poczty i Telegrafów.

WARSZAWA, 25.1. (Pat). Natychmiast po plenarnym posiedzeniu Sejmu zebrała się ponownie komisja budżetowa, która przystąpiła do głosowania nad budżetem Ministerstwa Poczty i Telegrafów. Przy poprawce posła Trampczyńskiego o skreślenie 30 tys. zł. z pozycji na podróże służbowe i przesiedlenia w zarządzie centralnym, przemawiał min. Boerner, sprzeciwiając się jej. Mimo to wniosek pos. Trampczyńskiego

uchwalono. Przyjęto dalej wniosek pos. Trampczyńskiego o zmniejszenie paragrafu na inne wydatki. Przyjęto również wniosek o zmniejszenie 200 tys. zł. kosztów podróży etc. Pozycji tej bezskutecznie bronił min. Boerner. Prócz tego przyjęto wnioski referenta, aby zmniejszyć o 100 tys. wydatki biurowe w zarządzie centralnym i 150 tys. pozycję na wydawnictwa.

Komisja konstytucyjna.

WARSZAWA, 25.1. (Pat). — Sejmowa Komisja Konstytucyjna przystąpiła dzisiaj do obrad nad wnioskiem nagłym w sprawie rewizji artykułu 25 Konstytucji. Sprawozdawca poseł Komarnicki (K. N.) zaznacza, że nagłość wniosku została przez Sejm uchwalona, w konsekwencji czego sprawa musi być zatwierdzona a sprawozdanie o tem przedłożone Sejmowi przed zatwierdzeniem innych wniosków w sprawie rewizji Konstytucji. W danym wypadku chodzi o usunięcie wątpliwości co do czasu trwania budżetowej sesji Sejmu. W sprawie tej odmienne jest stanowisko Sejmu i a to potwierdza, zdaniem referenta, konieczność uregulowania sprawy. Mówca wspomina, że kierownik min. skarbu Matuszewski wyraził pogląd, że wystarczałoby do artykułu 25 wstawienie zdania, że „odroczenie sesji zwyczajnej wymaga zgody Sejmu”. Referent odrzuca to sformułowanie. Wniosek nagły w tej sprawie ogranicza się do przepisu, że „w razie odroczenia sesji sejmowej bieg terminów wstrzymuje się na cały czas odroczenia”. Mówca wywodzi, że przyjęcie zdania, przeciwnego, t. j. że „w razie odroczenia, trwanie sesji skracają się o ilość dni na które była odroczone” — prowadziłoby do

trudności nie do pokonania. Wniosek nagły domaga się również, ażeby w razie nieuchwalenia budżetu przez ciało ustawodawcze nie był wprowadzany projekt rządowy w drodze rozporządzenia P. Prezydenta, lecz zastosowany był budżet zeszlaczony. Celem wniosku jest zaprowadzenie ładu budżetowego przez ściślejsze współdziałanie Rządu z Sejmem.

Wiceminister sprawiedliwości Sieczkowski oświadcza w imieniu Rządu, że wniosek ten może być traktowany tylko w ramach ogólnej rozprawy nad rewizją Konstytucji w związku z projektami już zgłoszonymi a obejmującymi całokształt.

Pos. Bagiński (Wyzwol.) proponuje wybór podkomisji, złożonej z 5 członków, którzyby rozważyła zasadniczo możliwość fragmentarycznej zmiany Konstytucji, a tymczasem komisja przesłaby do dalszej dyskusji nad rewizją Konstytucji.

Po dłuższej dyskusji, przyjęto wniosek pos. Bagińskiego, aby wybrał podkomisję, któraby rozpatrzyła możliwość zmian fragmentarycznych. Przyjęto też według wniosku pos. Strońskiego, że podkomisja rozpatrzeć ma także meritum wniosku Klubu Narodowego i innych.

PLENARNE POSIEDZENIE SEJMU.

Dodatkowe kredyty.—Wypuszczenie III serji dolarówek. Sprawa podsłuchu telefonicznego.

WARSZAWA, 25.1. (Pat). 68 posiedzenie Sejmu. Na początku dzisiejszego posiedzenia Sejmu marszałek zawiadomił, że sądy domagają się wydania 19 posłów. Pozatem wypłynęło pismo pos. Marka, komunikujące, że zrzeka się swego stanowiska wicemarszałka.

Na pierwszym punkcie porządku dziennego był wniosek komunistycznej frakcji posełkiej o odmówienie zaufania rządowi. W głosowaniu Izba odrzuciła wniosek komunistów, za którym głosowały tylko klub komunistów i mniejszości komunikujące.

Pos. Krzyżanowski (BB.) referował następnie projekt ustawy o dodatkowych kredytach za czas od 1 kwietnia 1929 roku do 31 marca 1930 roku. Projekt ustawy przyjęto w drugim czytaniu. Końcowa suma dodatkowego kredytu wynosić zatem będzie 51.606.106 zł. Przeciw odbiciu trzeciego czytania zaprotestował pos. Dąbski.

Następnie pos. Krzyżanowski referował projekt ustawy, upoważniającej ministra skarbu do wypuszczenia serji III-iej promjowej pożyczki dolarowej w wysokości 7 i pół milionów dolarów, z czego 5 milionów przeznaczonych będzie na wykup serji II, a 2 i pół miliona dolarów na kredyty rolnicze. Projekt ustawy przyjęto w drugim i trzecim czytaniu.

Nagłość wniosku P. P. S. o zbadanie sprawy istnienia podsłuchu telefonicznego uzasadniał pos. Pragier (P. P. S.), stwierdzając, że min. Boerner oświadczył, iż poprzednik jego zniósł podsłuch telefoniczny. Tem samym jednak minister potwierdził, że wbrew konstytucji podsłuch ten do pewnego czasu istniał. Należy — zdaniem mówcy — ustalić, kto ponosi za to konstytucyjnie odpowiedzialność. Poza to, mimo oficjalnego zaprzeczenia, można się wiadomości o wypadkach podsłuchu. Dla konieczności wyjaśnienia tych zarzutów prosi o uchwalenie nagłości i meritum wniosku o wy-

izba przyjęła nagłość wniosku, sam wniosek zaś odesłano do komisji prawniczej. Na tem posiedzeniu zamknięto. Następne posiedzenie odbędzie się prawdopodobnie w przyszłym tygodniu.

Konferencja w sprawie przesilenia rolniczego.

WARSZAWA, 25.1. (Pat.). W dniu 25 b. m. w Ministerstwie Rolnictwa odbyła się konferencja, w czasie której p. minister rolnictwa wygłosił przemówienie na temat obecnego przesilenia rolniczego. P. minister oświadczył, że przyczyną obecnego przesilenia rolniczego są dwójakiej natury — zewnętrznej i wewnętrznej. Od dłuższego czasu zaznacza się na całym świecie tendencja do zmniejszenia konsumpcji produktów mącznych. Jednocześnie jednak stwierdzić się daje ogólnosiwiatowy wzrost produkcji zboża, co sprawia, że nad międzynarodowym rynkiem zbożowym ciąży dziś olbrzymie zapasy zboża, niesprzedanego w drodze rozporządzenia P. Prezydenta, lecz zastosowany był budżet zeszlaczony. Celem wniosku jest zaprowadzenie ładu budżetowego przez ściślejsze współdziałanie Rządu z Sejmem.

Sensacyjny proces Litwinowa w Paryżu

Sowiety pod pręgierzem.

PARYŻ, 25.1. (Pat). Wczorajsze posiedzenie w głosnej sprawie Litwinowa poświęcone było wyjaśnieniu panujących w państwie sowieckim stosunków. Szereg świadków, wezwanych na żądanie obrony, przedstawiło sądom przysięgłym charakter etyki sowieckiej oraz rolę, którą odegrała Komintern, w całym życiu państwowym rosyjskim. Badanie te miały na celu dowiedzieć, że Litwinow, który twierdzi, iż wystawił inkryminowane weksle z rozkazu niejakiego Turowa, wybitnego członka Kominternu, nie mógł bez narażenia swego życia na niebezpieczeństwo odmówić spełnienia rozkazu Turowa. Prawdziwy wykład o stosunkach sowieckich, a w szczególności o etyce sowieckiej, wygłosił Mirkin-Gecewicz, profesor uniwersytetu paryskiego i akademii prawa międzynarodowego w Hadze oraz autor szeregu prac o prawie sowieckim. Według niego cały regim sowiecki opiera się na kompletnej negacji praworządności. Prawo podporządkowane jest t. zw. zgodności z celami rewolucji. Cykularz z roku 1926 komisariatu sprawiedliwości zaleca interpretowanie ustaw z punktu widzenia interesów rządowych, czyli partii komunistycznej. Inne słowo prawo jest na usługach partii. Wielką sensację wywołało zeznanie Biesiedowskiego, swa-

nego na żądanie obrony. Jeden z przedstawicieli powództwa cywilnego adwokat Berton, poseł komunistyczny do parlamentu zaprotestował przeciwko dopuszczeniu Biesiedowskiego do składania zeznań wobec wyroku sądu moskiewskiego, skazującego go na 10 lat więzienia za nadużycia pieniężne.

Oświadczenie to wywołało gwałtowne protesty zarówno ze strony samego Biesiedowskiego, jak i obrony. Przewodniczący jednak odbiera przysięgę od Biesiedowskiego i dopuszcza go do składania zeznań. Te ostatnie, z wyjątkiem ogólnego streszczenia roli Kominternu w całym ustroju sowieckim, dotyczą różnych szczegółów sprawy, a w szczególności roli Turowa, z rozkazu którego wystawione zostały inkryminowane weksle. Weksle te były dyskontowane, a pieniądze otrzymane za nie przeznaczone były na wzmoczenie propagandy komunistycznej zagranicą. Świadek Piatkow oświadcza, że rząd sowiecki miał pierwotnie zamiar zapłacenia inkryminowanych weksli, lecz okazało się, że trzeba będzie zapłacić tak dużą sumę, iż wołał zapłacenia odmówić. Dziś nastąpi przemówienia prokuratora, przedstawicieli powództwa cywilnego oraz adwokatów. Wyrok oczekiwany jest dziś późną nocą.

Prześladowanie prof. Zzykina.

Najlepiej oszczędza ten, kto kupuje dobry krajowy towar i nie przepłaca.

Polska Składnica Galanteryjna WYTWARNA POŃCZOCH, SKARPET i RĘKAWICZE FRANCISZEK FRILCZKA

Wilno, ul. Zamkowa 9, róg Skopówki. — Telefon 6-46

Najtańsze źródło kupna nóg, pończoch skarpety i bielizny.

jeszcze surowiej ukarać za „zbrodnię” prof. Zzykina. Synod zażądał od prof. Zzykina publicznego wyznania swego skruchy i żalu za „niesłychanie lekkomyślny i niedopuszczalny” postępek, a w razie, gdyby odmówił, pozbawić go prawa wykładania na wydziale. Jest to bezprzekładne zniechęcenie się nad uczonym, który podobnie, jak i inni uczeni prawosławni w najlepszej wierze i z czystą intencją złączenia Kościołów uczestniczył w dorocznich obradach na zjeździe unijnistycznym. Czy to się godzi, aby biskupi prawosławni tak mścili się w nieludzki sposób na p. Zzykinie, gdy sami biorą udział w zjazdach różnych międzynarodowych sekt i wyznań, siedząc obok buddyistów, mahometan, marjawitów itp. Czy tak powinni postępować ci, co głoszą naukę Chrystusa Pana?

Komunikat Stronnictwa Narodowego.

Wyznaczone posiedzenie Zarządu Koła dzielnicowego „Nowe Miasto” na dzień dzisiejszy na godz. 4 odwołuje się.

Najlepiej oszczędza ten, kto kupuje dobry krajowy towar i nie przepłaca.

Polska Składnica Galanteryjna WYTWARNA POŃCZOCH, SKARPET i RĘKAWICZE FRANCISZEK FRILCZKA

Wilno, ul. Zamkowa 9, róg Skopówki. — Telefon 6-46

Najtańsze źródło kupna nóg, pończoch skarpety i bielizny.

Dżungla.

Rozprawa szczegółowa w komisji budżetowej Sejmu nad budżetem na rok 1930—31 dobiegła do końca. W toku przedstawienia spraw poszczególnych działów zarządu państwowego przez sprawozdawców, zapytań lub zarzutów posłów, wyjaśnień lub braku wyjaśnień ze strony ministrów, zarysował się powoli, w ciągu tych ostatnich kilku tygodni, przed oczyma kraju ogólny obraz stanu rzeczy. Nie jest to jeszcze wszystko, gdyż prace komisyjne są dopiero utorowaniem drogi i przygotowaniem gruntu dla głównej rozprawy budżetowej w pełnym Sejmie, w drugim czytaniu, ogólnej i szczegółowej, która będzie się toczyła przez całą pierwszą połowę lutego b. r.

W każdym razie obraz jest już wyraźnie podmalowany. Widać, gdzie będą światła, gdzie szarość, gdzie cienie, gdzie ciemne plamy. Pozostaje już tylko wykończenie i zamiana szkicu na pełny obraz.

I oto pierwsze wrażenie jest takie, że obraz ten ma trochę za dużo... swojskości.

Wszakże rozprawy budżetowe odbywają się wszędzie i wszędzie są one zdarzeniem ważnym. Bywa także, iż w toku spraw budżetowych albo ujawniają się, albo dokładniej się oświetlają rzeczy rażące, ale to jest raczej czemś wyjątkowym. Rozmiary jaskrawości w gospodarce państwowej, które w naszych rozprawach budżetowych rzucają się w oczy, są osobliwością zupełnie niedoścignioną.

A tymczasem u nas rozprawy budżetowe, które muszą być oświetlone na co wydaje się pieniądze państwowe i jak przedstawia się poszanowanie prawa w działalności władz i urzędów, przedzierają się przez wielkie zwaliny nadużyć lub nieprawidłowości, których pominięcie milczeniem byłoby wielką winą, bo wskazanie takich złych objawów i dążenie do ich usunięcia jest naczelnym obowiązkiem ciała ustawodawczego.

Już w rozprawie nad budżetem ministerstwa skarbu w sprawozdaniu pos. Rybarskiego ujawnione zostały nie tylko niedokładności gospodarowania w monopolach i ich stronicze wydatki na dzienniki, ale także niezgodne z przepisami używanie niektórych funduszy Banku Gospodarstwa Krajowego, nadto zaś uprzywilejowanie plac niektórych urzędników, co wszystko należy do spraw bardzo rażących i w świecie zachodnim zupełnie niebywałych.

W rozprawie nad budżetem prezydium rady ministrów w poruszeniu dziwy P. A. Tycznej w jej służbie podawanie wiadomości, tworzenia stonowiczej agencji p. n. Iskra obozu rządowego, popierania dziennika obozu rządowego monopolu ogłoszeń urzędowych i sądowych, tworzenia pism przez władze np. na Pomorzu i wymuszania datków na nie i t. d.

W rozprawie nad budżetem ministerstwa spraw wewnętrznych sprawy podsłuchu, konfiskat, nadużyć na zgromadzeniach, sądowo udowodnionego udziału policji w rozbijaniu zgromadzeń wyborczych, stanęły w ponurem świetle.

Rozprawa nad budżetem ministerstwa sprawiedliwości, w mowie pos. Trąpczyńskiego i innych członków komisji, wykazujących igranie z praworządnością w zakresie rozporządzeń, postępowaniach w sprawach dziennikarskich, śledztw bez wyników i t. d., i t. d., zamieniła się w istny sąd nad omianiem prawa.

Mowa pos. St. Dąbrowskiego w rozprawie nad budżetem ministerstwa spraw wojskowych oświetliła w sprawie nieprawidłowego usuwania setek i tysięcy oficerów stan rzeczy niezmiernie rażący, nadto zaś ujawniła w sprawie udziału oficerów w zajęciach w Sejmie i koło Sejmu dnia 31-go października r. ub. zdarzenia, przekraczające wszelkie wyobrażenia.

A wszakże to są przypomnienia tylko z lotu ptaka i wcale nie pełne, bo trzeba mówić także o nieprawidłowościach i ra-

Notoryczny denuncjant

jako reprezentant społeczeństwa litewskiego.

W n-rze piątkowym „Dziennika Wileńskiego” podaliśmy za pismem litewskim „Wilniaus Rytus” wiadomość o tem, że przybył do Wilna, z Kowna, członek Komitetu obchodu 500-lecia zgonu W. Ks. Witolda, p. Donat Malinowski, który złożył J. E. ks. Arcybiskupowi Jajbrzykowskiemu projekt ustawienia w Katedrze sarkofagu W. K. Witolda, jako założyciela świątyni. W związku z tem, powtórzyliśmy pogłoskę, która w swoim czasie obiegła prasę, o projekcie uzyskania przez Litwinów pozwolenia, na wydobycie prochów W. Księcia i przewiezienie ich do Kowna.

Wczoraj p. Malinowski odwiedził redakcję naszą i złożył nam na piśmie oświadczenie, iż żadnych starań w kierunku przewiezienia prochów W. Ks. Witolda z Wilna do Kowna nie czynił, uważa pogłoskę taką za uwłaczającą mu, gdyż „zbyt dobrze już wszystkim wiadomo, że litwini nigdy nie mogą się wyrzec odwiecznej stolicy swojej”.

Istotnie — pretensje Litwinów, do miasta, które liczy co pół procentu ludności litewskiej, „zbyt dobrze”, nawet do znudzenia znane są wszystkim. Natomiast nie wszystkim znana jest „zaszczytna” rola, którą w swoim czasie odegrał p. Malinowski i comp. na terenie tej „odwiecznej Stolicy”. Przeto do wiadomości młodszego pokolenia, niezapomnianego czasu przedwojennych, osób przybyłych z innych dzielnic naszej polskiej Ojczyzny, jako też tych rodowitych Wilnian, którzy cierpią na zanik pamięci, podajemy trzy dokumenty (w przekładzie z języka rosyjskiego na polski) noszące podpisy p. Donata Malinowskiego i charakteryzujące dosadnie „misię”, którą p. Malinowski pełnił przed wojną w Wilnie. Zaznaczamy, że mamy tego rodzaju więcej autentycznych danych, jedynie brak miejsca nie pozwala na zamieszczenie wszystkich.

Sądymy, że podana poniżej próbka wystarczy.

Pod adresem społeczeństwa litewskiego pozwolimy sobie przesłać zycielną radę: o ile ma do nas jakąś prośbę, czy interes — niech nam przysłała ludzi czystych, a przyjmujemy ich ze staropolską gościnnością i w miarę możliwości uczynimy zadość każdej słusznej prośbie.

Do denuncjantów w mamy wstręt przyrodzony, nadto przysyłanie w poselstwie tego rodzaju osobników, z konieczności zbudzić musi przypuszczenie, że na Litwie niema chyba ludzi moralnie nieposzlakowanych.

Do Jego Ekscelencji p. ministra spraw wewnętrznych.

Prośba litwinów wileńskiej rzymsko-katolickiej diecezji.

Dowiadujemy się, że wileński biskup baron von der Ropp zwał księży całej diecezji wileńskiej w ilości około 100 na 30 sierpnia r. b. (1907 r. przyp. Hłomcza) do Wilna pod pretekstem rekolekcji, dla prowadzenia których wezwany został przez barona Roppa z Krakowa jezuita. Na tych zebraniach wymieniony gość z Krakowa wyzwał księży diecezji wileńskiej, aby ściśle zespolicili się z całem duchowieństwem polskim dla walki ze „wspólnym wrogiem” — wpływem rosyjskim na Litwie i Białorusi. Na temże zebraniu profesorowie wileńskiego seminarjum rzymsko-katolickiego przedłożyli do podpisu z rozporządzenia biskupa Roppa, który na ten czas świadomie wyjechał na prowincję, dokument, że biskup Ropp nie przesładuje litwinów, że wszyscy litwini zadowoleni są z jego rządów pa-

żących objawach, które poruszono w rozprawach nad budżetami innymi, czy oświaty, czy pracy, tak że niemal nie było dnia bez ujawnienia rzeczy, które działają nie powinny.

Ten stan rzeczy powinien skłonić do poważnego zastanowienia się — wszystkie grupy i ludzi dbałych o dobro kraju.

Wszakże rozprawa budżetowa w krajach prawidłowo rządzonych wygląda tak jak rozglądanie się po polu uprawnym lub po lesie uporządkowanym, gdzie tylko pozostają wyrównania i udoskonalenia. A u nas rozprawa budżetowa, wyszedłszy na pole gospodarki państwowej, natrafia ustawicznie na wyboje i wilcze doły, a wchodząc w las zarządzeń i wydatków, musi dopiero karczować drogę, zawałoną nieładem pojęć i działań, niezgodnych w obowiązującym prawem. Tam zagospodarowanie

Stanisław Steoński.

sterskich i że wiadomości miejscowych władz wileńskich o działalności biskupa Roppa są kłamliwe.

Zbiorowe to oświadczenie w istocie swej jest kłamliwe, gdyż biskup Ropp w sposób oburzający i barbarzyński przesładuje tych wszystkich litwinów, którzy odmawiają polonizowania ludności litewskiej i białoruskiej diecezji i nie uznają znanej roppowskiej konstytucji dla Polaków na Litwie i Białorusi.

Baron Ropp do parafii litewskich i z ludnością mieszaną (litewską i białoruską) przysłał księży nie znających litewskiego języka i jaskrawych polinizatorów. Tak n. p. wiadomo do litewskich Koszadar przysłał ks. Hollaka, do Kiernowa—Kondrata, do Korwi—Guniowicza i t. d.

Wobec powyższego gorąco prosimy Waszą Ekscelencję wniknąć w tą sprawę.

W Waszym reku Ekscelencja jest utrzymanie pokoju i kulturalny postępek na Litwie. Nie nastąpi to jednak dopóki tu rządzić będzie bar. von der Ropp, który bezwzględnie wypędza wszystko co niepoliśkie zarówno z kościoła jak i z kraju środkami dożywionymi i niedozwolonemi.

Wilno 4 września 1907 r.

Podpisali: ziemianie pow. trockiego dworzani Donat Malinowski, właściciel ziemski Jan Krauzunas, dworzani Ludwik Gira-Syryjski, włościanin powiatu Święciańskiego Jan Matusewicz, dworzani Gabryel Landsberg, włościanin Juljan Nowicki, włościanin Puksta, włościanka A. Czernjawska i Mieczysław Stankiewicz.

Związek przywrócenia praw języka litewskiego Nr. 10, 11 marca 1911 roku.

Do Jego Ekscelencji P. Dyrektora Departamentu Wyznań obcych.

Szczegółowy raport.

J. E. Biskup Żmudzki, jak dowiedzieliśmy się prócz Żongolowicza i Borowskiego, obecnie złożył departamentowi starania o mianowanie kanonikiem honorowym również profesora żmudzkiego seminarjum duchownego ks. Bronisława Lausa, który pod względem swego zowinizmu polsko-narodowego w niczem nie ustępuje księgom Żongolowiczowi i Borowskiemu i inspektorowi seminarjum ks. Pacewiczowi, który razem z działaczami miejscowymi podtrzymują system polonizacji w Kownie. Ks. Laus skrajny nacjonalista odznaczający się niecodzienną wymową odgrywa rolę przywódcy wśród kowieńskiej polskiej i spolonizowanej katolickiej ludności, korzystając z każdej sposobności dla obudzenia w niej polskich uczuć patriotycznych, jak np. przy częstym urządzaniu w Kownie przez organizację polską obchodów rocznic wielkich pisarzy polskich Mickiewicza, Odyńca, Konopnickiej itd.

Laus prawie zawsze wygłasza mowy patriotyczne, w czasie których pozwala sobie w zręcznych zwrotach czynić różne aluzje polityczne. Jest on pomiędzy innymi nieoficjalnym kapelanem szkół polskich w Kownie, które często odwiedza i przy każdej okazji zadaje przeważnie uczniom z pochodzenia litwinom takie pytania: Kim jesteś, jakiej narodowości, gdzie twoja ojczyzna itp. i wymaga, aby nazywali siebie polakami, za język ojczysty uważali polski, kochali ojczyznę polską, królów polskich itp. . . . w polskiem stowarzyszeniu robotniczym

porządne i przejrzyste, a tu dżungla.

Temu stanowi rzeczy musi się kres położyć. Póki są nieprawidłowości i nadużycia, niepodobna o nich nie mówić, przeciwnie i rozum i sumienie nakazują przedewszystkiem na to zwracać uwagę, bo inaczej nie wyjdzie się z trzęsawiska. A przecież to nie tylko stawia nas w złem świetle w porównaniu z zagranicą, ale także pochłania najwyższej uwagi, wysiłku i czasu, tak że do właściwego zadania udoskonalenia przez gruntowne oświetlenie różnych prac państwowych albo się nie dochodzi albo dochodzi się z biedą. Wyjście z wybojów i mateczników na równy grunt prawa iładu, co znajdzie wyraz odrazu w rozprawach budżetowych, powinno być wskazówką stanowczą, jeśli się ma wzmacniać i poprawiać.

Stanisław Steoński.

PANIE

dbające o swoją cerę i pragnące zachować świeżość i urok młodości stosują:

Krem Abarid

Najodpowiedniejszy do twarzy, przygotowany na miodzie i wyciągu z lilii białej. Krem Abarid usuwa zmarszczki, zapobiega tworzeniu się nowych i nadaje twarzy świeży młodzieńczy wygląd.

Puder Abarid

Hygieniczny, o subtelnym zapachu, niewidoczny, nie zawiera metali, nie psuje cery i nadaje jej matową białiznę.

Mydło Abarid

Neutralne, przygotowane na najdelikatniejszych tłuszczach nadaje się nawet do bardzo wrażliwej cery.

Otrąbki Abarid

Niezastąpione do mycia twarzy, szyi i biustu, oczyszczają pory skóry, pobudzają transpirację, zapobiegają tworzeniu się przyszczy i plam. 194-4-or

SKŁAD GŁÓWNY:
Perfumeria „PERFECTION” Warszawa
Szpitalna 10, Marszałkowska 85.

„Zorza” . . . k. Bronisław Laus jest również nieoficjalnym przewodcą.

Często odwiedza ich zebrania, wygłasza przy każdej okazji agitacyjne mowy patriotyczne.

I w innych stowarzyszeniach jak „Sokół”, „Stow. sług św. Zyty” i w „Towarzystwie Dobroczynnym” często występuje z mowami patriotycznymi.

Ponieważ nominacja polskich działaczy politycznych na wyższe stanowiska w hierarchii kościelnej jest równoznaczna współdziałaniu polskiej propagandzie w Litwie

Związek pokornie prosi Waszą Ekscelencję mieć na widoku powyższe i nie dopuścić Lausa i Pacewicza na wyższe stanowiska, aby nie dać powodu do wzmocnienia ich autorytetu i moralnego wpływu na nieświadome masy polonizowanej ludności m. Kowna.

Podpisali: Paszkiewicz Sekretarz Malinowski

Związek przywrócenia praw języka litewskiego w kościołach diecezji Wileńskiej

Nr. 22, dn. 2 maja 1911 r.

Do Departamentu Spraw Wyznaniowych.

W piśmie, z dn. 18 stycznia, pod № 5, „Związek” prosił, aby do Kapituły (Wileńskiej) dopuszczono wyłącznie Litwinów. Obecnie panuje w Wilnie tendencja wprowadzenia do Kapituły: Lubianca, Czerniawskiego, Adamowicza, Maciejewicza, Uszilo, Wołocko, Michalkiewicza. Sześciu pierwszych należy do polskiego, narodowo-demokratycznego stronnictwa, którego celem jest polonizacja Litwy; posiadają oni także w kołach duchownych, jak i świeckich, znaczny wpływ, jako patryjcy polscy, tworzą w Wilnie „Kółko miarodajne”. Szczególnie zawzięci są: Lubianiec, Czerniawski i Adamowicz. Lubianiec uchodzi za organizatora i kierownika polskiej prasy klerikalnej („2 Grosze”). Czerniawski dał się poznać w sprawie Tumasa. Adamowicz i inni przeciwdziałają się wprowadzeniu języka litewskiego do kościołów. Uszyło wywiera wpływ na seminarjum w duchu narodowym polskim. Ks. Maciejewicz za swe kazania patriotyczne i agitację polityczną został wybrany do trzeciej Dumy Państwowej, gdzie zasiada w Kole Polskiem.

Prezes Paszkiewicz, Sekretarz D. Malinowski,

Ze świata.

Zabawny incydent podczas ślubu.

Niezwykły incydent zaszedł w czasie ślubu pewnego inspektora policji w Madrycie.

Podczas ceremonii ślubnej pan młody, klęcząc u ołtarza, zauważył, że przy innym ołtarzu jakiś elegancko ubrany osobnik skradł pewnej pani pieniądze z torebki ręcznej.

Inspektor policji rzucił się w kierunku złodzieja i dopiero po wydaniu go w ręce sprawiedliwości wrócił na swe miejsce u ołtarza.

Ceremonia ślubu, przerwana w tak niezwykły sposób, została szczęśliwie zakończona.

PRZY CIERPIENIACH PECHERZYKA ŻÓŁCIEWEGO I WĄTROBY. Kiemienich żółciowych i żółtarze, naturalna woda gorzka FRANCISZKA JÓZEFA znakomicie ułatwia trawienie. Doświadczenia kliniczne stwierdziła, że domowa kuracja picia wody FRANCISZKA JÓZEFA działa zwłaszcza skutecznie. Jeśli się jej używa rano naczczo z daniem gojącej wody. Żądać w aptekach i drog.

Drobne wiadomości.

Zamach na pociąg.
BUKARESZT, 25.1. (Pat.) Na pociąg pośpieszny, zdążający z Bukaresztu do Galaczu, usiłowano dokonać zamachu. Dynamit, położony na torze kolejowym, wybuchł przed nadejściem pociągu, niszcząc szyny. Uszkodzone taczki naprawiono natychmiast tak, że w dwie godziny po wybuchu pociąg mógł udać się w dalszą drogę.

KRONIKA.

Sprawy miejskie.

— Brak pieniędzy na rozpoczęcie budowl. Magistrat m. Wilna czyni obecnie starania u władz centralnych o pozyskanie nowej pożyczki w wysokości 1 mil. 300 tys. zł. na dokończenie rozpoczętych już w Wilnie. U budynków, między innymi szkoły powszechnej na Antokolu i domu robotniczego na Pióromoncie. (d)

— Obniżenie opłat rejestracyjnych przedsiębiorstw. Dowiadujemy się, iż na wniosek urzędu wojewódzkiego Magistrat m. Wilna postanowił obniżyć o 50% opłaty rejestracyjne przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych I, II, III i IV kategorii. (d)

— Posiedzenie komisji teatralnej. We wtorek dnia 28 stycznia odbędzie się posiedzenie komisji teatralnej.

Na porządku dziennym: 1) sprawozdanie dyr. Zelwerowicza z działalności teatralnej za pierwszy okres, 2) sprawa repertuaru na przyszły kwartał, 3) sprawa przedstawień popularnych. (d)

— Oświetlenie elektryczne nowych mostów. W dniach najbliższych elektrownia miejska przystąpi do założenia instalacji elektrycznej przy nowowybudowanych mostach na rzece Wilji i Wilence. (d)

Sprawy administracyjne. — Pozwolenie na broń myśliwską. Z dniem 15 lutego r. b. upływa termin składania podań o prolongowanie pozwoleń na broń na rok bieżący. Posiadacze broni myśliwskiej do podania o prolongowanie pozwoleń na broń myśliwską winni dołączyć dowody posiadania terenów polowania i w podaniach tych jednocześnie prosić o wydanie kart łowieckich na okres roczny, t. j. od dnia 1 marca 1930 r. do dnia 28 lutego 1931 r. ewentualnie na okres trzyletni, t. j. od dnia 1 marca 1930 r. do dnia 28 lutego 1933 r. Wydawanie kart łowieckich rozpocznie się z dniem 1 marca r. b. Winni nie złożenia podań o prolongowanie pozwoleń na broń będą pociągnięci do odpowiedzialności karno-administracyjnej. (d)

— Pozwolenie na prawo jazdy samochodów. Dowiadujemy się iż pozwolenie na prawo kursowania samochodów, których termin ważności upłynął z dniem 31 grudnia 1929 r. winny być najdalej do 1 lutego r. b. przedłożone na rok 1930. W razie niedotrzymania przez właścicieli samochodów powyższego terminu, nastąpi odebranie znaków rejestracyjnych przez policję, a przy ponownej rejestracji pobierana będzie całkowita opłata rejestracyjna. (d)

Sprawy rolne. — Trzydniowy kurs przysposobienia rolniczego. Wczoraj w Bukiszkach rozpoczął się trzydniowy kurs dla przodowników przysposobienia rolniczego, na który zjechało się 49 osób ze wszystkich stron powiatu. Kurs jest prowadzony przez agronoma sejmikowego. Wykładają na kursie profesorowie szkoły rolniczej oraz personel fachowy Wojewódzkiego Towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych. (d)

Sprawy uniwersyteckie. — Koło Matematyczno-fizyczne. Dnia 12-ego w lokalu Koła (Zamkowa 11) odbędzie się zebranie naukowe Koła z referatem mr. T. Czernika, p. t. „O pewnym zagadnieniu z geometrii nieeuklidesowej”. Goście mile widziani. Wstęp wolny.

Sprawy szkolne. — Kurs wychowawczy dla nauczycieli szkół średnich. Staniem Okręgu Wileńskiego Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych (T. N. S. W.), przy współdziałaniu Związku Zawodowego Nauczycieli Polskich Szkół Średnich, Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego, oraz Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Zawodowych, odbędzie się w Wilnie w dniach 31.1—5.11 r. b., sześciodniowy Kurs wychowawczy dla członków wspomnianych organizacji, uczących w szkołach średnich ogólnokształcących, zawodowych i seminarjach nauczycielskich.

Wykłady na Kursie obejmą następujące zagadnienia: psychologia wychowawcza, organizacja pracy wychowawczej w szkole, edukacja, jako czynnik wychowawczy, stosunek domu do szkoły, organizacja szkolna, jak samorząd, teatr szkolny, koła krajoznawcze, harcerstwo i t. d., technika pracy umysłowej, czytelnictwo młodzieży szkolnej, patologia i psychopatologia wieku szkolnego, higiena szkolna i współpraca nauczycieli i wychowawców w tej dziedzinie.

W charakterze prelegentów przyczlił swój udział: z Warszawy — prof. Uniwers. Warszawskiego S. Baley, wizytatorka Min. W. R. i O. P. J. Michałowska, B. Groslikowa (Wolna Wszechnica); z Wilna — p. Kurator S. Pogorzelski, oraz p. dr. Brokowski, Z. Domaniewska, prof. W. Dziełowski, prof. Jasiński, prof. M. Liemanowski, dr. Odyniec, dr. Safarewicz i prof. dr. J. Szmurlo.

Osoby nie należące do oznaczonych wyżej organizacji, będą mogły wziąć udział w Kursie za opłatą, wynoszącą 5 zł. za cały Kurs.

Blizsze szczegóły w sprawie nabywania kart wstępu dla niestowarzyszonych, zarówno jak i w sprawie lokalu, gdzie ma się odbyć Kurs i rozkładu godzin, podane będą w najbliższym czasie.

Jednocześnie odbędzie się Doroczny Walny Zjazd delegatów Okręgu Wileńskiego T. N. S. W.

— W Liceum im. Filomatów egzamina wstępne do kl. I—V włącznie, odbędą się dn. 28, 29 i 30 stycznia r. b. Podania przyjmują kancelaria szkolna (Zeligowskiego 1, m. 2) codziennie od godziny 10—2.

— Bursa św. Jadwigi S. S. Urszulanek S. J. K. przyjmuje uczennice szkół średnich na całkowite utrzymanie. Adres: Skopówka 4, tel. 1395.

Sprawy robotnicze. — Wzrost bezrobocia. W ciągu ubiegłego tygodnia na terenie województwa wileńskiego wraz z miastem zarejestrowano 3696 bezrobotnych, w tej liczbie mężczyzn 2992 i kobiet 1004. Bezrobocie w porównaniu z tygodniem poprzednim zwiększyło się o 146 osób. (d)

Z życia stowarzyszeń. — Posiedzenie Wil. Oddz. Polsk. Tow. Pedagogicznego odbędzie się jutro, dnia 27 b. m. o godzinie 8-iej wieczór w lokalu Kropli Mleka (Wielka 46). Na porządku dziennym pokazy chorych; dr. Bujwid — „Objawy oponowe i zmiany w płynie mózgu. rdzeniowym w przebiegu nagminnego zapalenia przysznicy”, dr. Olechnowicz-Swidowa — Sprawozdanie z VI Kongresu Pedagogów w Paryżu.

— Okręg Wileński Polskiego Czerwonego Krzyża organizuje 2-miesięczne teoretyczne Kursy sanitarne dla siostr pogotowia sanitarnego, po których nastąpi praktyka w szpitalu wojskowym.

Na kursy będą przyjmowane osoby narodowości polskiej w wieku od lat 17-tu, mogące wykazać się świadectwem z ukończenia 6 klas szkoły średniej, lub 7 klas szkoły powszechnej. Wszelkich bliższych informacji zasięgnąć można w biurze P. C. K. Zawalna Nr. 1, codziennie w godzinach od 10 do 1 i od 6 do 8.

Termin rozpoczęcia kursów 15 lutego.

— Zebranie właścicieli domów dzielnicy Zarzecze. Dnia o godz. 4-iej po południu, w domu przy ul. Metropolitalnej 1 (Dom Ludowy) odbędzie się Walne Zebranie właścicieli domów. Na porządku dziennym sprawa wykupu ziemi.

Stawienictwo wszystkich właścicieli domów z dzielnicy Zarzecze jest konieczne.

Sprawy białoruskie. — Rewizja w białoruskiej księgarni. Przedstawiciel urzędu starosty grodzkiego dokonał rewizji w księgarni białoruskiego towarzystwa „Ruń” przy ul. Ostrobramskiej, gdzie ujawniono książki wydawnictwa sowieckiego w Mińsku.

Dobroczytność. — Przedstawienie na cel dobroczynny. X-ty Oddział Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego z Paulo, urzędują w dniu dzisiejszym „Jasielka” w Sali Miejskiej po południu. Dochód na biednych Stow.

Przez 40 lat wyrobiony w sposób tradycyjny. Wskazywany przez wszystkie pokolenia. Znakami handlowymi i znakami towarowymi. Zawsze jest to produkt wyrobiony w Wilnie. Wskazywany przez wszystkie pokolenia. Wskazywany przez wszystkie pokolenia. Wskazywany przez wszystkie pokolenia.

MARJA JACOBINI, NATALJA LISIENKO, GABRIEL GABRIO I ANGELO FERRARI
w polejnym dramacie z czasów panowania caratu na ziemiach polskich p. t.
TAJEMNICA CYTADELI W DEBLINIE
w dniach najbliższych w kinie „HOLLYWOOD“

Nekrologja.

— **Zamiast kwiatów na grób** s. p. Feliksa Biskupskiego, długoletniego pedagoga szkół średnich, Rada Pedagogiczna gimnazjum im. Ad. Mickiewicza, składa zt. 50 na schronisko nauczycielek-weteranek przy Stowarzyszeniu Nauczycielstwa Polskiego w Wilnie.

— **Zgon weterana.** Dnia 22 b. m., w folw. Ponaryski, w pobliżu Wilna, zmarł weteran 1863 r., s. p. Władysław Lunkiewicz, 90 lat, pochowany 24 b. m. na cmentarzu w Kalwarii.

Urodzony w z. Wileńskiej, syn powstańca 1831 roku, ożeniony z córką również powstańca 1831 r., Ignacego Nidzińskiego—Eleonora, s. p. Władysław Lunkiewicz, walcząc w Lidzkim powiecie, w partii Narbutta, w jednej z potyczek został ciężko ranny w głowę i w rękę i życie swe, oraz swobodę, zawdzięcza tylko krewiemu swemu, wojskowemu lekarzowi, rosjaninowi Prokofjewowi, który w jednej z okolicznych wiosek, ryzykując nietylko swoją karierą, ale i życiem, z niezwykłą gorliwością kurował i ukrywał ranęgo powstańca.

Po zmarłym W. Lunkiewiczu pozostały wdowa i czworo dzieci.

Odczyty.

— **Z Towarzystwa Prawniczego im. Ignacego Daniłowicza w Wilnie.** W dniu 27 b. m. o godz. 8 i pół odbędzie się referat adwokata p. Zygmunta Jundziłła na temat „O międzynarodowym ujednostajnieniu prawa o zobowiązaniach w związku z referatem prof. R. Longchamps de Berier“, w lokalu Rady Adwokackiej (gmach Sądów, pok. 26). Goście mile widziani.

— **Koło Medyków U. S. B.** Dnia w sali Sniadeckich U. S. B. odbędzie się o godz. 6-jej po poł. trzeci i ostatni odczyt z budzącego dziś duże zainteresowanie cyklu: „O pochodzeniu człowieka“. Odczyt zostanie wygłoszony przez znanego w świecie naukowym anatoma i antropologa, oraz świętnego prelegenta, prof. dr. Edwarda Loha z Warszawy i będzie bogato ilustrowany przeźroczami, to też należy przypuszczać, że będzie się cieszył dużym powodzeniem.

— **„Ludność Polski“.** Na ten temat wygłosi odczyt, ilustrowany obrazami świetlnymi, dziś w Kole Pol. Mac. Szk. im. T. Kościuszki, przy ul. Turgielskiej 12, p. Z. Abramowicz. Początek o godz. 6-jej wiecz. Wstęp bezpłatny.

Kronika policyjna.

— **Osobliwy maniak—wróg kąpieli dzieci.** Na ul. Wielkiej wczoraj na przechodzącą z dziećmi higienistkę szkoły pow. Nr. 17 p. Wilanównę napadł niejaki Werling, który zagroził nauczycielce pobiciem, jeżeli zaprowadzi dzieci szkolne do kąpieli. Wezwana policja napastnika aresztowała. Zaczynając należy, że Werling za podobny napad na higienistkę szkoły pow. p. Wasilewską był skazany przez sąd na 6 miesięcy więzienia.

Przypuszczać należy, że i tym razem kara zasłużona go nie minie. (d.)

— **Szyny tramwajowe omal nie przyczynią katastrofy?** W dn. 24 b. m. przy ul. Antokolskiej autobus 38102 poślizgnął się kołami na szynach tramwajowych wskutek czego uderzył w przydrożne drzewo. Wypadków z ludźmi nie było. Czas najwyższy aby Magistrat zajął się usunięciem szyn jako pozostałości sławnej „Konki“ wileńskiej.

Różne.

— **Podziękowanie.** Pani Zofji Bortkiewicz - Wyleżyńskiej, p. p. Ludmille i Witoldowi Jodkom, p. dyr. Franciszkowi Rychowskiemu, oraz p. Władysławowi Trockiemu — Infancka Młodzież Akademicka tą drogą składa serdeczne podziękowanie za całkowite bezinteresowny wyjazd poza granice państwa i wystąpienie z tak świetnym koncertem w dn. 4 stycznia b. r. na Polskim Balu Akademickim w Dynaburgu.

Studująca młodzież Infancka nie zapomni o poświęceniu się i ofiarności dla dobra tejże młodzieży Sz. Państwa.
— **Podziękowania.** Nijer wyszczególnionym nabywcom albumu zdjęć z obchodu 350-lecia Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, Zarząd Stowarzyszenia Bratnia Pomoc Polskiej Młodzieży Akademickiej Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie składa swe gorące podziękowanie: P. p. sędzią Ludwik Andrzejewski, prezes Lucjan Bochwic, natarzsz Seweryn Bohuszewicz, Ignacy Bohdanowicz, prezes Kazimierz Bzowski, dyrektor Stanisław Bielas, J. Biszewski, Bank Ziemiński, Bank Handlowy, Bank Bunilowicz, Bank Hieck i Lewin, wice-prezydent Witold Czek, mecenas Mieczysław Engel, dyrektor Epstein, mecenas Zbigniew Jasiński, Janina Kirtikisowa, dyrektor Józef Korolec, Edmund Kowalski, Zarząd Kasy Chorych m. Wilna, prezes Stanisław Łączyński, dyrektor Kazimierz Mrozowski, mecenas Kazimierz Petruszewicz, Arseniusz Pimionow, Wanda Piper, prezes Roman Ruciński, profesor Jan Szumilo, Samson Kaszuk, K. Wagner, dyrektor Aleksander Zelwerowicz Jan Zejmo.

Sport.

Dzisiaj o godzinie 13 na ślizgawce w parku im. gen. Żeligowskiego odbędzie się mecz hokejowy pomiędzy drużyną A. Z. S., a drużyną Polic. Klub. Sport. Jeśli drużyna P. K. S. nie skompletuje się A. Z. S. I będzie grał z A. Z. S. II.

Ja. Nie.

Zabawy.

— **Bal morski.** Dla uczczenia podniosłego jubileuszu X-lecia odzyskania przez Polskę dostępu do morza, Zarząd Wileńskiego Oddziału Ligii Morskiej i Rzeźniczej urządził w dniu 13 lutego r. b. w salonych Kasyna Olicerskiego Wielki Bal Morski.

— **Bal Klubu Włóczęgów.** Dnia 1 lutego 1930 r. odbędzie się Doroczny Bal Akademickiego Klubu Włóczęgów Wileńskich w Salach Klubu Przemysłowo-Handlowego, przy ul. Mickiewicza 33. Początek o godz. 33 (11). Wstęp zt. 7 dla akad. zt. 4. Stroje nie obowiązują.

Teatr, muzyka i sztuka.

TEATRY MIEJSKIE W WILNIE.

— **Teatr Miejski na Pohulance.** Dnia „Księżniczka chińska Turandot“. Codziennie odbywają się przygotowania do wystawienia „Krajkowiaków i goral“ w oryginalnej koncepcji reżyserskiej Zygmunta Nowakowskiego. Jutro w poniedziałek — przedstawienie zamieszane.

— **Teatr Miejski w Lutni.** Dnia komedia Pagnola „Pan Topaz“. Jutro w poniedziałek — przedstawienie zamieszane.

— **Najbliższa premiera.** We wtorek teatr Lutnia występuje z premierą głośnej sztuki znakomitego autora angielskiego Somerset Maughama „Grzesznica z wyspy Pago - Pago“.

— **Dzisiejsze przedstawienia popołudniowe.** Dnia w teatrach miejskich odbędzie się przedstawienie popołudniowe po cenach zniżonych. W teatrze na Pohulance o godz. 4 m. 15 po pol. „Rewja noworoczna“.

W teatrze Lutnia o godz. 3 min. 30 po pol. komedia Fodora „Mysz kościelna“.

— **Dzisiejszy poranek symfoniczny.** Dnia w teatrze miejskim Lutnia staniem Wil. Tow. Filharmon. odbędzie się poranek symfoniczny poświęcony twórczości L. van Beethovena. Wykonawcy programu: Margerita Trombini-Kazuro (fortepian), oraz Wil. orkiestra symfon. pod dyrykcją Adama Wyleżyńskiego. W programie: Symfonia Nr. 7, koncert fortepianowy Es-dur uwertura „Egmont“. Młodzież wszystkich zakładów naukowych korzysta za zniżek 50 proc. Początek o godzinie 12 w południe.

POLSKIE RADJO WILNO.

Program:
Fala 385 mtr.

Niedziela, dnia 26 stycznia 1930 r.

- 9.00. Losowanie nagród konkursu muzycznego Polsk. Radja
- 10.15. Nabożeństwo z Bazyliki Wileńskiej. Chór katedralny pod kier. prof. Wl. Kalinowskiego.
- 12.00. Bicie zegara i hejnał z Wieży Katedralnej w Wilnie.
- 12.05. Komunikat meteorologiczny.
- 12.10. Transm. koncertu i odczytów rolniczych z Warszawy.
- 17.15. Dziecko szkolne — przyszedł obywatel, odczyt wygl. wizerator M. Matuszkiewicz.
- 17.40. Koncert z Warsz.
- 19.00. „Kukulka Wileńska“.
- 19.25. Lekcja języka niemieckiego.
- 20.00. Transm. kwadransu literackiego, oraz koncertu z Warsz.
- 21.45. Transm. słuchowiska z Krakowa.
- 23.00. Audycja wesola.

Poniedziałek, dnia 27 stycznia 1930 r.

- 11.55. Sygnał czasu.
- 12.05. Poranek muzyki popularnej.
- 13.10. Komunikat meteorologiczny.
- 16.15. Retransmisja stacji zagranicznych.
- 17.00. Pogadanka Akademickiego Kola Misyjnego.
- 17.15. Audycja dla dzieci.
- 17.45. Transmisja koncertu z Warszawy.
- 18.45. Audycja literacka.
- 19.25. Lekcja języka włoskiego.
- 20.05. „Łódka z Warszawy do Kopenhagi“, odcz. wygl. dyr. Ludwik Szwykowski.
- 20.30. Transm. koncertu z Warszawy.
- 23.00. Muzyka taneczna.

Audycja muzyczna dla dzieci.

Stacja Wileńska stara się być w w różnych działach inicjatorką. Tak się rzecz miała z Platonem. Jedni stwier-

dził, że stała się pionierką skandalu kulturalnego, inni „mniej poważni“ pisali z entuzjazmem o wycytnie programowym radjostacji. W dziedzinie tym razem o wiele skromniejszej, bo w dziedzinie audycji dla dzieci, wprowadzona będzie inowacja — mianowicie muzyka specjalnie dziecięca. Zastosowany tu będzie odpowiedni zespół instrumentów, z dużym uwzględnieniem perkusji; także pewna część potraktowana miniaturowo, zabawkowo — trąbki dziecinne, bębniaki i t. p. Audycja ta odbędzie się w środę dn. 29 b. m. o godz. 16.15 i będzie dana dla wszystkich dzieci w Polsce. Transmisja na inne stacje.

Audycje literackie.

Słyszac audycje radjowe, prawdopodobnie słuchacze nieraz się zapytują siebie i nie-siebie: Jak się to robi? Jak się to robi, że wiatr wieje, krowa ryczy, samochód stoi, muzyka gra, armaty wala i t. p. Nie chcemy być faki-rami — precz z hypnozą — niech żyje szczerść i zaufanie. Pokażemy wam naszą drugą stronę i mamy nadzieję, że znajdziecie ją również ciekawą i ładną. Sądymy, że to nie będzie nieprzy-zwoile. W niedzielę dn. 26 o g. 23-ciej odbędzie się audycja wesola p. t. „Prób generalna w studio“ czyli „Odwrotna strona medalu“ p. A. Hohendingerówny. Fama głosi, że to kartka z pamiętnika! Uwaga!

„Poczta“ Rabindranatha Tagore.

Biuro Pocztowe albo „Poczta“ (druga redakcja) charakteryzuje jej autora Tagore doskonale. Właściwie „nie się tam nie dzieje. Chory chłopiec i jego marzenia — spełnione w momencie śmierci. Ukoronowanie wiary i prostoty. W promieniu jego myśli i jego spojrzenia, każde zło traci sens. Tu może leży istota rzeczy. Rzeczywistość dla niego, formuje się według jego woli, — sila jego płynie moze z jego niezwykłej czystości wewnętrznej — i lesknoty.

Rzecz napisana z niesłychanym poczuciem kompozycji, i o ile można mówić, na podstawie tłumaczenia — z poczuciem muzyczności słowa. „Biuro pocztowe“ dane będzie dn. 27-go o godz. 18.45.

Z KRAJU.

Ogniska wyrotowej działalności w województwach północnych.

W związku z mającym się odbyć w Berlinie w końcu lutego ogólnie - europejskim kongresem włościąmskim powstał w Wilnie białoruski oddział ogólnokrajowego komitetu kongresowego, którego prezesem jest J. Mazol. Białoruski oddział wydał odezwę, oraz komunikat w sprawie kongresu, które skonfiskowano. Obecnie oddział ten zorganizował cały szereg komitetów kongresowych na terenie 9 powiatów.

W m. Kosowie utworzono powiatowy komitet, we wsi Babicz pow. Dziśnieńskiego i w m. Turgiele pow. Wil. Trockiego gminny komitet. Również powstało 20 wiejskich komitetów w następujących miejscowościach: we wsi Karpowicz pow. Mołodeczańskiego, we wsiach Mikuliczach i Dzie-

Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

Upriejnie proszę o zamieszczenie w „Dzien. Wil.“ poniższych słów kilku: Wobec licznych i z różnych stron zwiaszcza na dzisiejszym spektaklu interpelacji w kwestji ilustracji muzycznej do mej baśni „Królów Rak“, którą wilejosiob mnie całkowicie przypisuje, jak mylnie zresztą zaznaczał afisz (bezemnie redagowany), a co zdążyłam jeszcze skorygować w programie przed premierą, pośpieszam wyjaśnić: Gdyby możliwym było drukować szczegółowy program przedstawiałby się on jak następuje:

Wszystkie piosenki i tańce ludowe w „Królów Raku“, z własnych zbiorów z ziemi Kieleckiej i Piotrkowskiej opracowała W. Stanisławska.

„Kuszenie Rusalki“, Marsz Raków“, „Koiysanka Silimaków“, Menuet Silimaków“ komp. W. Stanisławskiej.

„Foxrott Zab“ W. Stanisławskiej w całkowitej niemal przeróbce E. Dzewulskiego.

„Taniec błędnych Ogników“ i Final III aktu („Balet wszystkich wodnych stworzeń“) komp. E. Dzewulskiego.

Co do „Poloneza“ jest to utwór starego szlachca, nieżyjącego już sasiada rodziny autorki, z piotrkowskiego, cedykowany teje rodzinie z okazji jakiejś uroczystości rodzinnej. Autora nazwisko: Lewandowski — był to zdaje się brat stryjczyzny słynnego swego czasu mazuryzisty; autorka słyszała poloneza tego w dzieciństwie i z pamięci przepisała. Wykonany został w „Królów Raku“ z pewnymi zmianami E. Dzewulskiego.

Instrumentacja całej strony ilustracyjnej i kierownictwo muzyczne baśni — E. Dzewulskiego.

Niech mi przy tej sposobności wolno będzie raz jeszcze wyrazić słowa najgłębszej wdzięczności świetnemu muzykowi p. E. Dzewulskiemu, którego cenna, pełna talentu współpraca, tak bardzo podniosła wartość mej skromnej baśni.

Racz przyjąć Sz. P. Redaktorze etc. Wanda Stanisławska. Wilno, d. 25. I. 1929 r.

CYMA

NIEMA SOBIE RÓWNEGO

DOKŁADNY ELEGANCKI DOSTĘPNY

Mechanizm zegarka CYMA jest skonstruowany z dokładnością 1/4 setnej milimetra. Precyzja dotychczas niebywała

go komunizmu, bagaż cały wzięty policyjnie skonfiskowały.

Samobójstwo szpiega na granicy.

Żołnierze KOP. na granicy w rejonie pow. stołpeckiego dostrzegli jakiegoś osobnika, który usiłował przekroczyć granicę do Rosji sowieckiej! Mając przed sobą druty oddzielające terytorjum Polski od terytorjum Rosji sowieckiej, a po za sobą ścigających kopistów—osobnik ów poderwał sobie gardło brzytwą i w ten sposób, zamiast do upragnionego rajmu komunistycznego — wyprowadził się na drugi świat. Według wszelkiego prawdopodobieństwa był to szpieg, który w obawie przed aresztowaniem odebrał sobie życie.

Ciemna figura za pan brat z b. ministrami sanacyjnymi.

Z racji „zgamtananej“ sprawy, jaka wynikła w stolicy dookoła stacji podsłuchu, o której tak wyraźnie napisał „Robotnik“ a której znowu sędzia Luksemburg jakoś znaleźć nie mógł — onegdajsze „Słowo“, pisząc o Seinfeldzie, nazwało go „ciemną figurą“.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę fakt, że tenże Seinfeld działał, jak to pisze cała prasa stołpeczna, w porozumieniu z sanacyjnymi konserwatystami z Krakowa (prof. Jaworski), którzy przecież cieszą się sympatją czynników „miarodajnych“ —

Jeżeli zwrócimy uwagę i na to, że przecież tę „ciemną figurę“ Seinfelda wydawano przy tym samym pułkownikowskim stołku (w kawiarni Europejskiej), przy którym siałal Switalski i Prystor i Matuszewski i Wieniawa a może nawet i nasz znajomy Cat i tylu innych, to jednak trochę nas musi zdziwić to wyparcie się niedawnego znajomka czy może kompana.

Zresztą sprawa Seinfelda nie jest pierwszą tego rodzaju. Z dzisiejszymi sanatorami współpracował dawniej llinica, głośny komunista skazany na kilka lat, którego Sowiety przyjęli na wymianę. Stypendyści i Miedzińscy wy-parli się lliniczal Z sanacją pracowal Olszewski z „Głosu Prawdy“, też gagatek — i tego też się wyparli. Teraz kolej na Seinfelda.

Słowem blołko sanacyjne zaczyna znowu fermentować, i wyrzucać z siebie niemile swe części brudne i wonięjące.

Z sali sądowej.

Wymieniony szpieg litewski, usiłował przewieźć tajne wiadomości do Litwy.

W więzieniu na Łukiszkach z wyniku sądu okręgowego odbywali kary za szpiegostwo Piotr Sagajtis i Kazimierz Jagielłowicz. Z tych Sagajtis podlegał wydaniu władzom litewskim.

Z tego momentu obaj współwięźniowie zamierzali skorzystać i w guzikach płaszczu, w którym Sagajtis miał być odstawiony na Litwę, zaszyli t. zw. „grypsy“ dotyczące organizacji i liczebności wojskowego lotnictwa w Polsce.

Manewr ten nie uszedł uwagi straży więziennej, która po przeprowadzonej rewizji grypsy odnalazła.

Sąd osk. Sagajtisa uznał za winnego usiłowania dokonania zbrodni szpiegostwa i skazał go na 12 lat ciężkiego więzienia.

Drugiego współoskarzonego sąd uniewinnił ponieważ wina jego nie została w zupełności ujawniona.

Kos.

GIEŁDA

WARSZAWA, 54. I. (Pat.)

Waluty i dewizy:
Holandia 358,50—359,40—357,60.
Londyn 43,38¹—43,49¹—43,50—43,28.
Nowy York 8,899—8,919—8,879.
Nowy York (kabel) 8,917—8,937—8,897.
Oslo 238,25—238,85—237,65.
Paryż 35,03—35,12—34,94.
Praga 26,37¹—26,44—26,31¹.
Szwajcaria 172,31—172,74—171,89.
Wiednia 125,41—125,72—125,10.
Włochy 46,68—46,80—46,56.
Berlin 212,93.
Gdansk 173,41.

Papiery procentowe:
Pożyczka inwestycyjna 118,50—119.
Premjowa dolarowa 68—70—69,8¹. L. Z.
Banku Gospodarstwa Krajowego i Banku Rolnego, obl. Banku Gosp. Krajowego 94, te same 7¹. 83,25. L. Z. T. K.
Przemysłu Polskiego 82, 4¹. Ziemskie 50,25 — 50,10 — 50,25, 5¹. warszawskie 53,75—54, 8 warszawskie 71—69,75 — 70, 8 Łodzi 64,50—64,25, 10¹. Radomia 75, 10¹. Łodzi 73,50—73,25.

Akcje:
Bank Polski 183—180,50—181, B. Zw.
Spółek Zarobk. 78,50, Siles 1 Światło 93.
Cukier 27, Ostrowiec 63. Starachowice 21, Zieloniewski 60, Gródek 6.

INTROLIGATORIA

„DZIENNIK WILEŃSKI“
MOSTOWA Nr. 1. TELEFON Nr. 1244
OPRAWY KSIĄZEK, ROCZNIKÓW,
KSIĄG BUCHALTERYJNYCH
I INNE ROBOTY. WYKONANIE
STARANNE. CENY PRZYSTĘPNE.
OTWARTA OD 8-jej DO 5-jej POP.

PIANINA I FORTEPIANY
światowej sławy „ARNOLD FIBIGER“ otrzymali na P. W. K. Wielki Medal Złoty za fabryka K. i A. Fibiger Mały Medal Złoty. Rząd Najjaśniejszy Pol. przyznał fab. „ARNOLD FIBIGER“ Medal Złoty, zaś fab. K. i A. Fibiger Medal srebrny. Osoby wprowadzające świadomie w błąd przez ogłoszenie o rzekomo uznanych za najlepsze pianina w kraju, mogą docho-dzić swych praw sądownie. Informacji udzieli, K. DĄBROWSKA
Wilno, ul. Niemiecka 3. 47—51

PRACA
Znany stroiciel
muzycznych instrumentów A. Pacewki przyjmuje reperację, odnawienie, przerobkę i strojenie fortepianów i innych mu-bna. Zgłaszać się tylko zycznych instrumentów, z rekomendacjami Arse-Portowa 14. 780—0 nalska 6. m. 2.

BYLA nauczycielka poszukuje posady biurowej, sekretarki, lub przyjmie zarząd w kulturalnym domu. Zgłoszenie z podaniem warunków do Administracji Dziennika Wileński pod „Praca“. 1403—0

Chcesz otrzymać posadę?
Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne prof. Sekulowicza, Warszawa, Żora-wie 42-4. Kursy wyucząją listowności buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauk handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, piśowni, oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Ządajcie prospektów. 1605—11

Zastępców
i subzastępców (czyn) losowych poszukujemy. Placimy przeszło 2 raty prowizji. Ręczymy za 1,500 miesięcznej prowizji. Nieznana dotychczas nowość w kombinacji losów, zdolnym pensja, patent i k. p. do-droży. Początkujących pouczamy najnowszym systemem. Listy: Lwowski system Towarzystwo Kredytowe, Lwów, Legjo-nów 33.

Potrzebna siużca z dobrem gotowaniem. W. Puhulanka 14, m. 75. Zgłaszać się 8—9 rano, pl. 1433—0

Rutynowana biuralistka-maszynista poszukuje posady. Może zlo-kuć kaucję. Adres w Ad-ministracji lub tel. 1121—0

Panie i Panowie!
Poważna chrześcijańska instytucja bankowa, angażuje Inteligentnych i wymownych zastępców do sprzedaży obligacji państwowych. Placimy summiennie najwyższą prowizję. Początkujących pouczamy Łaskawie zgłoszenia od 10—4-jej, stule. Bakszta 2 hotel Nisz-kowskiego (przedtem Ostrobramska h o t e l „Lwów“). 1434—3

Muzykalni.
Podoficer: — Wszyscy, którzy interesują się muzyką, wystąpił! Wystę-puj! sześciu żołnierzy, sądząc, że dostaną się do orkiestry.
— Doskonałe! Zawie-zcie pianino do mieszka-nia pana kapitana na III piętro.

Przyjmujemy
wszelkie roboty do prze-pisywania na maszynach Wileńskiego Biuro Komiso-wo-Handlowe Mickiewi-cza 21, tel. 152.

Sprawy majątkowe

Kupię dom
w cenie do 3 tysięcy do-larów. Zgłaszać się Ge-dyminowska 32, nr. 2. 1182—1

Poszukującym pożyczek
ulatwia otrzymanie najrychlej Wileńskie Biuro Komiso-wo-Handlowe Mickiewi-cza 21, tel. 152.

Za 10,000 złotych
sprzedamy 3 domy drewniane o 7 miesz-kaniami.
Dom H-K „Zachęta“ Mickiewicza 1, tel. 9—05. 28—30

Oszczędności
gotówkowe lokuje na oprocentowanie szyb-ko i najpewniej Wileńskie Biuro Komiso-wo-Handlowe Mi-ckiewicza 21, tel. 152.

2 domy drewniane
z ogrodem owocowym sprzedamy za 2.000 dolarów. Wileńskie Biuro Komiso-wo-Handlowe Mickiewi-cza 21, tel. 152. 0

Do sprzedania
b. ładna własność w Wil-nie Antokolska 12. Dom piętrowy, ogromny plac. Adres właściciela w Admi-nistracji „Dz. Wil.“ 1029-9

Zbieg okoliczności.
„Czy mógłby mi kto z was przytoczyć jakiś przykład na dziwny zbieg okoliczności? pyta nau-czytel w szkole,
„Ja wiewi! zgłasza się Kazik.
„Co mianowicie?“
„Mój ojciec i moja matka brali w tym sa-ruk, mym dniu ślub“.

Do sprzedania
lub wypożyczenia fol-ki (karetki) „Chevrolet“. Sprzedam do niedrogo. Wiadomość: Zwierzyniec, Sokola 16. 1186—0 57 0

